

OP WEG NAAR ABDICATIE?

Door: Victor A.C. Remouchamps. Luitenant-kolonel der Artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist

Oktober 2017.

Inleiding

Autocratische landen staan bekend om hun strakke grootschalige militaire parades waar de nieuwste materiële vondsten aan het publiek getoond worden. Het ziet er door de strakheid, de massa's militairen en het aanzienlijke volume wapensystemen indrukwekkend uit. Niet verwonderlijk dat in mediaberichten de superlatieven niet te tellen zijn.

Experts weten beter.

In dat kader passen de demonstratie van een Russisch tegenoffensief in een driedimensionale setting tijdens ZAPAD 2017 en de met veel bombarie aangekondigde 150ste Infanteriedivisie waarin volgens Russische propaganda loopjongens een unieke organisatiestructuur en het tankwonder van de 21ste eeuw – T-14 *Armata* - de blikvangers zijn. Wellicht zelfs van de Russische grondcomponent. Het is gelukkig niet alles goud wat daar blinkt en de Russische krijgsmacht kampt - net als veel Westerse krijgsmachten - met problemen die wellicht de positie van Poetin aan het wankelen kunnen brengen.

Kwetsbaar propagandamateriaal

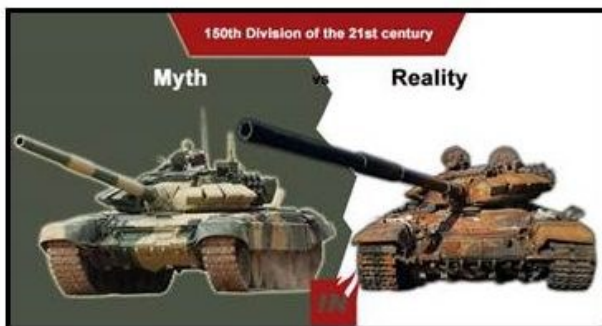

Photo: euromaidan.com

ZAPAD 2017 was vermoedelijk het sluitstuk van de operationele reorganisatie van de Russische grondcomponent en het tegen-offensief op het militaire oefen-terrein *Luschski /Luzhsky* bij Sint Petersburg, was duidelijk bedoeld om de Westerse wereld schrik in te boezemen. Voor echte kenners was het wel duidelijk dat die demonstratie op het einde van de oefening tot in het stuitende

detail werd voorbereid en voorgeoefend. Dat konden de enorme vuurvoorstellingen niet verbloemen.

De *Izvestia* introduceerde op 4 augustus 2017 een nieuw militair paradepaardje met de volgende tekst *“with unique organizational and staff structure deployed near the Ukrainian border in Rostov region”*. Het unieke karakter blijkt te zijn gelegen in een beginsel dat in de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw in de Nederlandse krijgsmacht werd geïntroduceerd nl. vierkante eenheden op de traditionele militaire niveaus. Het gepantserde wonder op *tracks* - de T-14, *Armata* – blijkt het tweede aspect dat bij journalisten van de *Izvestia* in een ongebreideld enthousiasme heeft geresulteerd. De betrokken eenheid is de 150ste Gemotoriseerde Infanteriedivisie (Motinf Div), één van de demonstratie-eenheden die bij belangrijke mediatrekkende manifestaties worden ingezet om de buitenwereld en de doorsnee Russische burger in katzwijn achter te laten. Manifestaties die de Russische belastingbetaler duidelijk moeten maken dat zijn geld wordt besteed aan het vergroten van

zijn en haar veiligheid en tevens dienen om het patriottisme in de harten van de doorsnee Rus en Russin te prikkelen.

Wanneer het Kremlin met toeters en bellen weer een nieuw gevechtskrachtwonder aankondigt, kruipen onderzoeksjournalisten juichend uit de putten om te na te gaan in hoeverre het Kremlin een nieuwe propagandacyclus heeft opgestart. De OSINT organisatie *INFORM NAPALM* is direct na de aankondiging door *Izvestia* begonnen dit nieuwe gevechtskrachtwonder op zijn merites te beoordelen en het onderzoek bevestigt dat het wel meevalt met de operationele waarde van die nieuwe divisie die, ondanks de naam, wel voorzien is van twee tankeenheden. Wat direct in het verslag opvalt, is het gat tussen de realiteit van Kremlin en militaire werkvloer. Vergelijkbaar met Nederland. De nieuwe divisie heeft van de werkvloer de bijnaam het *Stalen Monster* gekregen en afhankelijk van het gebruikte prisma kan dat op een positieve of een negatieve manier worden uitgelegd.

Het gedegen onderzoek van *INFORM NAPALM* reflecteert een voor Nederlandse militairen bekend geworden beeld. Slecht imago, vacatures, dubbele petten, slechte secundaire arbeidsvoorwaarden, gebrek aan geld of het verkeerd besteden van het beschikbare geld. Die factoren bepalen de operationele waarde van het nieuwe speeltje van Poetin. Het Kremlin wilde de vier regimenten van hun paradepaardje vullen met semi-beroeps personeel, maar de karige beloning¹ in combinatie met het slechte imago² hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd. Het gevolg is dat van de vier regimenten er slechts twee – zij het met (kwalitatief mindere en ongemotiveerde) dienstplichtigen en niet met de gewenste semi-beroeps categorie – is gevuld (102 Infanterieregiment en 68 Tankregiment) en de vulling van de andere twee (103 Infanterieregiment en 163 Tankregiment) *onderweg* is. Gezien de moeizame rekrutering van kwaliteitspersoneel is het onduidelijk wanneer dat *onderweg* eindigt. Gedwongen door personeelschaarste wordt bij de tankregimenten het aanwezige en inzetbare personeel voortdurend gepoold om de buitenwereld de indruk van een gevechtsgereede eenheid te geven. In werkelijkheid is daardoor slechts één van de vier bataljons gevechtsgereed.

Behalve te weinig semi-beroeps personeel, vergelijkbaar met onze voormalige KVV-ers, mankeert e.e.a. aan de status van die KVV-er. Door het gebrek aan geschikte huisvesting wordt hij in de dagelijkse realiteit ondergebracht in de barakken van de dienstplichtigen, waardoor hij wordt gedwongen lief en leed met hen te delen. Tot overmaat van ramp worden ze als reguliere dienstplichtige ingezet, hebben dezelfde rechten en plichten³ en KVV-ers uit de Kaukasus worden door hun blanke, Slavische collega's voortdurend gefeet/ontgroend.⁴

Ook op materieelgebied kampt de propaganda-eenheid met pittige problemen. Hoewel op foto's en bij parades voortdurend de *T-14 Armata* pronkt, vormt nog steeds de T-72 uit de Sovjet-tijd de kern van de stootkracht. Financiële en ontwikkelingsproblemen plagen de uitlevering en instroming van de geplande 2300 stuks *T-14 Armata* en daardoor zijn op dit moment slechts 73 stuks opgenomen in de bewapening van de Motinf Divisie. Kortom, de combinatie schaars kwaliteitspersoneel, gebrek aan leiders op de werkvloer, vulling met hoofdzakelijk Sovjetmaterieel, gebrek aan geld en interne corruptie, transformeert het paradepaardje van het Kremlin van een gevechtsmonster in een verkreukeld propaganda-instrument.

Maritieme component

Net zoals in de USA en veel Europese staten speelt ook bij andere Russische krijgsmachtdelen een aantal problemen dat een effectief, evenwichtig en langdurend drie- of vierdimensionaal operationeel optreden frustreert. Het vliegdekschip *Admiraal Kutznetsov* is het veronderstelde vlaggenschip van de maritieme component. Het schip zou in navolging van zijn Amerikaanse tegenhanger, de hoeksteen moeten vormen van een *Carrier Strike Group* (CSG) om open water operaties op afstand te kunnen uitvoeren zonder afhankelijk te zijn van *landbased* operationele faciliteiten en infrastructuur.⁵ Het schip - ontplooid in het oostelijke deel van de Middellandse Zee om de bestrijding van anti-Assad strijdmachten in de Syrische Zandbak te ondersteunen - keerde volgens het internationale geruchtencircuit, om voor het Westen onbekende redenen, terug naar de thuishaven.

Admiral Kutznetsov and her loyal "private" tugboat" Photo Associated Press

"Kashtan" Photo Associated Press

Air craft carrier Admiral Kuznetsov
Clearly visible are the 12 launch pads for the GRANIT anti- ship missiles (Right) Photo's Euromaidan.com

De *Kuznetsov* maakt deel uit van een krijgsmacht-brede grondige gevechtskracht-opwaardering die vijf jaar zou gaan duren en ruim \$800 miljoen zou kosten. Het Westerse sanctiebeleid heeft echter roet in het eten gegooid en het budget moest tot \$400 miljoen worden teruggebracht. De vraag is echter of het Kremlin niet opnieuw gedwongen wordt om te morrelen aan de financiering van dit opwaarderingproces. De voortstuwing van de kolos is een van de grootste problemen en mede daardoor is de *Kuznetsov* op zee simpel te identificeren, nl. de zwarte rookpluim die eerder doet denken aan marineschepen uit WO II dan aan een modern wapensysteem, en voorts de begeleidende sleepboot om bij uitval van het voortstuwingsysteem het schip mobiel te houden. Bovendien zijn de Spartaanse voorzieningen voor de bemanning berucht. Er is in tegenstelling tot bijvoorbeeld de

Amerikaanse vliegdekschepen nauwelijks aandacht geschonken aan een acceptabele behuizing en ontspanningsmogelijkheden voor het personeel.

De gevechtskracht van het schip kent, gemeten aan Westerse normen, nog meer tekortkomingen. De meegevoerde luchtcomponent die in algemene zin beschouwd kan worden als de essentie van de stootkracht van de *Kuznetsov*, is voor een belangrijk deel gevuld met de sterk verouderde *SU-33*. Het plan was om dit gevechtsvliegtuig te vervangen door de moderne *MiG-29 KR* en die verbeterde *top cover* aan te vullen met *KA-52K* aanvalshelikopters. De financiële krapte heeft hard ingehakt in het trainings- en oefenprogramma en de gevolgen zijn in Syrië op tafel gekomen. Het geharmoniseerde en gesynchroniseerde optreden tussen schip en *top cover* was zo slecht verzorgd, dat één *Mig 29* en één *SU-33* tijdens de landing het dek misten en in zee stortten.

Voor de eigen driedimensionale beveiliging bezit het schip verschillende wapensystemen, nl. Zes *AK-630* kanonsystemen en het *CIWS (Close In Weapon System) Kashtan* voor vuursteun resp. bestrijding van land- en maritieme doelen; een luchtverdedigingssysteem bestaande uit 24 stuks *SA-N Gauntlet*, een verticaal georiënteerd raketsysteem tegen luchtdoelen met 192 raketten, en *UDAV-1* antitorpedo-raketsystemen voor de bestrijding van onderwaterdoelen. In tegenstelling tot de Amerikaanse uitvoering⁶ bezit de *Kuznetsov* twaalf *Granit Surface to Surface* antischip projectielen.⁷

Het is nu nog onduidelijk welk effect de gedwongen budgetkrimp op die wapensystemen zal hebben. Wel is duidelijk geworden dat door de gedwongen bezuiniging de verbetering van de voortstuwing niet compleet kan worden gerealiseerd en andere verouderde, essentiële componenten zoals radars, communicatie- en luchtverdedigingssystemen voor de middellange afstand niet verbeterd resp. in de bewapening opgenomen kunnen worden.

De geschetste problemen beïnvloeden ongetwijfeld de operationele waarde van de *Kuznetsov* in termen van stootkracht, zelfbescherming en - door voortstuwingproblematiek en verouderde *top cover* - de projectie van militair vermogen over een grote afstand.

Luchtcomponent

De sanctiemaatregelen hebben ook effect gehad op gevechtswaarde en voortzettingsvermogen van de luchtcomponent. In de pre-Westerse sanctieperiode heeft het Kremlin opdracht gegeven om de verouderde uit de Sovjettijd stammende platformen door een mix van nieuwe moderne uitvoeringen⁸ te vervangen. Bovendien werd opdracht gegeven om de *MiG 29SMT* en de *MiG 35 Fulcrum* te moderniseren. Naast deze aanvals- en verdedigingsplatformen moest een nieuwe strategische bommenwerper *Tu-160 Blackjack* worden ontwikkeld en instromen. Door de budgetkrimp bezit de luchtcomponent weliswaar platformen met een grote gevechtswaarde, maar wordt de gebruikswaarde aangetast door het gebrek aan geld. De consequentie is dat ook de gevechtswaarde van de luchtcomponent in kwaliteit zal achteruitlopen.

Sukhoi 30

Sukhoi 33SM

Sukhoi 35

Sukhoi 34

MIG 29

MIG 35

TU 160

Sukhoi 33

Domgehouden bevolking

Vanzelfsprekend zijn die problemen bij het gros van de Russische bevolking onbekend. De Russische propagandamachine tracht Iwan en Nadja voortdurend te overtuigen dat er nog steeds een enorme vooruitgang is in de gevechtswaarde verbetering van de krijgsmacht, en dat de groeiende financiële offers hun vruchten zullen afwerpen. Vanuit de boezem van de krijgsmachtdelen komen echter ook andere geluiden die op gespannen voet staan met de hosanna-berichtgeving in de staatsmedia, de mooie beelden die militaire manifestaties opleveren en de redenen die het Kremlin aandraagt om een gevechtswaardeverbetering van de krijgsmacht te onderbouwen. Toch zullen de staatsmedia ten langsten leste niet kunnen voorkomen dat de stemmen vanuit de krijgsmacht - gesymboliseerd door klachten van KVV-ers en dienstplichtigen - zo luid worden, dat het Ivan en Nadja duidelijk wordt dat ze vreselijk bij de Russische Beer zijn genomen.

Verscherpte sancties snijden nog harder in prestigie projecten

De verwachting in het Kremlin, dat het met Trump de goede kant op zou gaan, kon al snel na zijn aantreden uit het raam gegooid worden. De geldzorgen beperken zich vanzelfsprekend niet tot de krijgsmacht, maar strekken zich uit naar andere prestigeprojecten van Poetin en kornuiten. Naast de in het artikel *Energie-oorlog in Europa* opgebrachte geldproblematiek van het *Nordstream-2* project, is door de verscherpte sanctiemaatregelen ook Poetins *historische project*⁹ - de aanleg van de brug over de Kertsch,

die het Russische vasteland zou moeten verbinden met het Krim schiereiland - vertraagd met ten minste een jaar.

Het 212 miljard Roebel kostende project consumeert 70% van alle fondsen die voor onderhoud en verbetering van de infrastructuur van de hele Russische Federatie is uitgetrokken en zou in 2018 worden afgerond. Ondanks alle protesten van het betreffende ministerie, kreeg Vladimir Poetins vriend en vroegere judopartner Arkady Rotenberg, directeur-eigenaar van de constructiefirma *Stroygazmontazh OOO*, van Poetin de toezegging dat alle benodigde fondsen zonder problemen ter beschikking staan. Ondanks deze toezegging is de financiële dekking van het project nog lang niet rond en kan dientengevolge het project binnen de opgestelde planning niet voltooid worden. Rotenberg kan het tekort niet door een lening op de internationale geldmarkten compenseren, omdat hij op de sanctielijst van het Westen staat door zijn betrokkenheid bij de annexatie van het Krim schiereiland.

Poetins en Ruslands financiële problemen zullen op korte termijn nog nijpender worden. In de USA is een onomkeerbare ontwerpwet ingediend die de Amerikaanse kant van het Westerse sanctiebeleid in een stroomversnelling brengt. In die ontwerpwet van 2 augustus wordt onder druk van Republikeinse *hardliners*, gesteund door de speciale afgevaardigde voor Oekraïne; Kurt Volker, het Amerikaanse Ministerie van Financiën opgedragen om binnen 180 dagen een lijst op te maken met alle Russische (overheid en particulieren) investeringen en bezittingen en die aan het Congres te overhandigen. Omdat alle Russische investeringen en bezittingen al lang zijn geïnventariseerd, draait het om een zuiver theoretische opdracht. Die op de lijst geïnventariseerde eigendommen en investeringen van Russische oligarchen met een volume van rond de \$1.2 triljard, worden opgenomen in de bestaande sanctielijst die middels de *Magnitsky Act*¹⁰ al wordt uitgevoerd. Op die manier wil de regering Trump voorkomen dat fondsen witgewassen kunnen worden. Als die wet in werking treedt, kunnen Poetin en zijn *inner circle* niet meer aan hun Amerikaanse vermogen, opgebouwd met geld dat Iwan en Nadja rechtmatig toekwam, komen om andere louche zaken te financieren. Het zou het begin van het einde van Poetins heerschappij kunnen inluiden. De politieke analist Piontkovsky brengt het als volgt onder woorden:

“The sanctions law of August 2 is therefore the destruction of the economic and political foundations of Putin’s system.”

Blijven of Gaan?

De Westerse sanctiemaatregelen hebben een eroderende invloed gehad op de gevechtswaarde van de krijgsmacht en prestigeprojecten die niet meer volledig door Staatspropaganda kan worden gemaskeerd. De verscherping van het Amerikaanse deel van het sanctiepakket grijpt direct in de beurs van Poetin en zijn *inner circle* en zou een aansporing kunnen zijn om krachten te ontwikkelen teneinde Poetin terzijde te schuiven. De vraag is of zo’n gedwongen abdicatie zal gebeuren en, als die plaatsvindt, of dat enig soelaas biedt voor de Russische bevolking en een verbetering inluidt in de relaties met (delen van) het Westen. Vaak wordt de ene autocraat vervangen door een andere autocraat. Als die uit de *inner circle* van Poetin komt, kan het tot een ander buitenlands beleid leiden, omdat het veiligstellen van die \$1.2 triljard vermoedelijk de hoogste prioriteit zal krijgen. Hoe dan ook, het wegschuiven van Poetin zal zeker nog niet leiden tot een vreedzame regeling voor de

Donbas en de Krim. Het is niet wijs om op de zaken vooruit te lopen. Duidelijk is dat de Russische Beer om diverse redenen uit de koers loopt. De nabije toekomst zal het moeten uitwijzen of Poetin vrijwillig opstapt.

-
- ¹ Het geboden salaris van 35.000 roebel (\$ 585) per maand voor een semi-beroeps of Kort Verband Vrijwilliger (KVV-er) is in de praktijk slechts 14.800 Roebel (\$247). Het verschil in de toegezegde beloning wordt vermoedelijk "afgeroomd" door corruptie die in alle echelons van de organisatie haar zakken vult. Te weinig om een gezin van twee tot drie personen te onderhouden.
- ² Het Afghanistan spook speelt nog steeds een grote rol en de bemoeienissen in de Donbas en Syrië hebben dat imago zeker niet verbeterd. In tegendeel zelfs.
- ³ Zoals het ontbreken van enige compensatie voor gemaakte extra werkuren hoewel dat in hun contract is opgenomen.
- ⁴ *Dedovshina*, Russisch: дедовщина (de wet van de grootvaders) is het feut- of ontgroenings-systeem dat tot schrijnende gevallen van extreme belediging, marteling en zelfs doodslag leidt. In 2007 pleegden als gevolg van excessen tijdens de "introductieperiode", 341 rekruten zelfmoord.
- ⁵ Naast de *Kuznetsov* vormen een *Kirov class Battle Cruiser*, vijf onderzeeboten van de *Kirov* klasse de ruggengraat van de maritieme component. Mits inzetbaar en gevechtsgereed vormen zij de hoeksteen van een sterke Russische maritieme component.
- ⁶ Getoetst aan de operationele mogelijkheden van de *Nimitz* klasse die 40 jaar lang dezelfde operationele configuratie hebben gehad en nu worden vervangen door de *Ford* klasse die zuiniger zijn, andere katapultuitvoering bezitten, alsmede minder bedienend personeel door automatisering en door elektrisch geoperationaliseerde bedieningsystemen.
- ⁷ De *Granit* weegt circa 7.500 kilo, kan worden uitgerust met een 1600 pond oorlogslading en kan zelfs met een nucleaire lading worden ingezet.
- ⁸ *Sukhoi Su-30 M2, Sukhoi 30 SM, Sukhoi 30 SM Flanker* en de *Sukhoi Su-34 Fullback*
- ⁹ Vergelijkbaar met een ander "Historisch" project : de "Baikalo-Amur" spoorwegverbinding die in de Sovjet-periode overigens voornamelijk door honderdduizenden strafgevangenen is aangelegd.
- ¹⁰ De *Magnitsky Act* , voorheen de "*Russia and Moldova Jackson–Vanik Repeal and Sergei Magnitsky Rule of Law Accountability Act of 2012*" genaamd, is een wet die in 2012 werd getekend door president Obama en die ten doel had sommige Russische overheidsfunctionarissen te straffen voor hun betrokkenheid bij de dood van de Russische belastingaccountant Sergeij Magnitsky die in 2009 in een Russische gevangenis werd vermoord.